Poštarina plaćena u gotovom

VJESNIK ĐAKOVAČKE BISKUPIJE

God. VII. Đakovo, prosinac 1954. Broj 12

ESTERA

Sveto je Pismo opisuje kratko i jasno: „Djevojka je bila lijepa stasa i krasna lica". A kralj Asver je „zavoli, više nego sve druge žene i ona pridobi milost i naklonost njegovu mimo sve druge djevojke. Zato joj metnu kraljevsku krunu na glavu i učini je kraljicom mjesto Vastije". Tko je ta jednostavna Judejka, koja je nadmašila ljepotom sve djevojke, što su se „šest mjeseci uljepšavale uljem od smirne šest mjeseci balsamom i drugim krasilima ženskim?" Tko je ta, na čiju molbu izgubi Aman pečatni prsten, a dobi ga Mardohej, za koga su već i vješala bila podignuta? Tko je ta, po čijem je posredovanju dekret o istrebljenju zamijenjen pismenom zapovijedi, kojom se dopušta Judejcima u svim gradovima, da se okupe i brane život svoj?

Kraljica Estera.

Vastija je slika neposlušne i nevjerne Eve, koja je lišena svoga dostojanstva kraljice ljudskoga roda, istjerana iz raja i pala u nemilost kod Boga Estera, Židovka i ropkinja, ali čudesno uzvišena, slika je Marije, kćeri Abrahamove, koju je Bog uzvisio na uzvišeno dostojanstvo Kraljice svemira

Marija je kraljica, jer je kraljeva zaručnica kraljica, jer je kraljeva majka kraljica. A Ona je prava Zaručnica Duha Svetoga, Ona je prava Majka kralja Isusa.

Marija je Kraljica već od dana Navještenja, od časa, kada je dala pristanak na riječi Anđelove: „Zdravo Marijo... ne boj se, Marijo, ... i kraljevstvu Njegovu ne će biti kraja.."

Njezina službena proklamacija, Njezina intronizacija i krunidba uslijedila je na dan Uznesenja, Kada Joj je Njezin Bošanski Sin stavio na glavu krunu slave.

I od tada je Crkva svaki dan pozdravlja: „Zdravo Kraljice, Majko milosrđa...", „Zdravo, Kraljice nebeska...", „Kraljice neba, raduj se..."

Njezina službena intronizacija, koja je dotakla naše dane, i koja je prenešena tehničkim pomagalima modernog doba, zbila se na blagdan Svijju Svetih, kad Joj je sveti Otac simbolički stavio na glavu zlatnu krunu i predao Joj cijelu nesretnu zemaljsku kuglu kao kraljevstvo.

Estera — Marija!

Estera je bila kraljica nad 127 pokrajina; Marija je okrunjena Kraljica čitavoga svijeta: „Budući da smo se nakon zrelog promišljanja uvjerili, da će biti veoma korisno za Crkvu, ako ova temeljito dokazana istina svima još jednom zasine kao sjajno svijetlo postavljeno na svijećnjak, apostolskom vlašću odlučujemo i ustanovljujemo Blagdan Marije Kraljice, koji će se po čitavom svijetu slaviti 31. svibnja" (enc. „Ad Coeli Reginam".)

Estera je spasila svoje sunarodnjake od strašne smrti, koja im je prijetila? Marija oslobađa kršćanski narod od svih zala, i zato Papa traži, „da se na taj dan ponovi posveta ljudskog roda Neokaljanom Srcu Blažene Djevice Marije. U tom činu leži velika nada, da će ustati sretno, vedro razdoblje kršćanskog mira i pobjede vjere.." (ibid.)

Estera je doprinijela pobjedi mira; veselja i napretka u čitavom kraljevstvu; Marija će „razveseliti svojim mirom mržnjom uzdrmanu zemlju i svima poslije ovoga progona pokazati Isusa, koji će biti naš mir i vječno veselje" (ibid).

O, Kraljice neba i zemlje, veselimo se Tvojoj slavi, čestitamo na Tvem odlikovanju. O, Majko malosrđa, dopusti, da Ti upravimo molitvu, koju Ti je prvi upravio, na dan Tvoje nedavne slave, naš Mardohej sveti Otac Pijo:

„Iz dubine ove suzne zemlje, po kojoj se mučno vuče bolesno čovječanstvo, u valovima ovog našeg mora neprestano uzburkanog vjetro-

vima strasti, podižemo oči k Tebi, o Marijo, preljubljena Majko, da se okrijepimo gledajući Tvoju slavu i da Te pozdravimo kao Kraljicu i Gospođu neba i zemlje, kao Kraljicu i Gospodaricu svoje.

Ovo Tvoje kraljevsko dostojanstvo uzdižemo s opravdanim ponosom djece i priznajemo, da to pripada uzvišenom dostojanstvu cijeloga Tvoga bića, o preslatka i prava Majko Onoga, koji je Kralj po vlastitom pravu, po nasljestvu, po osvojenju.

Kraljuj, Majko i Gospodarice, pokazujući nam put svetosti, vodeći nas i prateći, da se od tog puta nikada ne udaljimo.

Kao što u nebu pretičeš anđeoske čete, koje Ti kliču kao svojoj Vladarici, i legije svetaca, koji uživaju promatrajući Tvoju blistavu ljepotu, tako kraljuj i nad cijelim ljudskim rodom, a osobito otvori vjeri puteve k svima onima, koji još ne poznaju Tvoga Sina.

Kraljuj nad Crkvom, koja ispovijeda i slavi Tvoje slatko gospodstvo, i usred nevolja našeg vremena utječe se k Tebi kao sigurnom utočištu. Ali osobito kraljuj nad onim dijelom Crkve, koji je progonjen i uznemirivan. Daj mu snage, da podnosi suprotivštine; ustrajnost, da ne klone pod nepravednim nasiljem; svjetlost, da ne padne u neprijateljske zamke; jakost da odbija očite napadaje i svakog časa nepokolebivu vjernost Tvojem kraljevstvu.

Kraljuj nad umovima, koji traže istinu; nad voljama da slijede samo dobro: nad svima, da ljube samo ono, što Ti ljubiš.

Kraljuj nad pojedincima i obiteljima, kao nad društvima i nad narodima, nad skupštinama silnih i nad vijećanjima mudrih, kao nad jednostavnim težnjama skromnih.

Kraljuj na putovima i trgovima, u gradovima i selima, u dolinama i brdima, u zraku, na zemlji i na moru.

Primi pobožne molitve svih, koji znaju, da je Tvoje kraljevstvo kraljevstvo milosrđa, u kojem Ti uslišavaš svaku molbu, ublažuješ svaku muku, olakšavaš svaku nevolju, ozdravljuješ svaku bolest i u kojem na znak Tvojih preblagih ruku iz same smrti ustaje novi život.

Izmoli nam, da svi, koji Ti sada kliču na svim stranama svijeta i priznaju Tebe kao Kraljicu i Gospodaricu, jednog dana u nebu uživaju puninu Tvoga kraljevanja, gledajući Tvoga Sina, koji s Ocem i s Duhom Svetim živi i kraljuje u vijeke vjekova. Tako budi!"

Moć je Sina svemogućja,
Oblast Majke primogućja;
Sin sa svitom vlada svime,
I Marija vlada s Njime
On kralj, Ona Kraljica! (Kanižlić, 1759)

Dvadeseti vijek pred jaslicama

„I ušavši u kuću nađoše Dijete s Marijom njegovom majkom i padoše ničice, te mu se pokloniše" (Evanđelje na Bogojavljenje).

„Poslije životinja naravi, poslije pastira naroda, dođe i treća moć - znanje, da savije koljeno pred betlehemskim jaslicama" (Papini). Da li znanost i dvadesetog vijeka savija svoje koljeno pred malim Djetetom u jaslicama?

I danas, kao i u prošlosti, elita čovječanstva — najveći i najbolji duhovi svijeta — slijede svijetli trag blistave betlehemske svijezde, koja ih vodi na poklon Bogu. Da spomenemo samo neka imena iz te nepregledne povorke:

Papini u Italiji od bogohulitelja postaje glasnik Kristove vjere. Kao uzvrat za tolike napadaje na Isusa Krista piše svoju glasovitu „Storia di Christo", kao svjedočanstvo svoga obraćenja, kao svjedočanstvo svoje vjere i ljubavi prema Isusu.

U Engleskoj pisac svjetskog glasa *Chesterton*, obraćenik. I mladi današnji pjesnik *Eliot*, o kome jedan moderni kritičar veli, da je čitav njegov život i čitavo njegovo djelo samo put prema kršćanstvu (Rousseau: Litterature du XX siecle).

Pred nekoliko godina je i u hrvatskom prijevodu izašla knjiga pod naslovom: „Četrdesetorica govore", u kojoj 40 naših suvremenika opisuje svoj put Bogu.

I Francuska je dala našem vijeku toliko obraćenika — toliko slavnih imena. *Bourget, Huysmans, Peguy, Claudel*, koji od dana svoga obraćenja, od onog Božića 1886., pa do danas, nije prestao u svim svojim djelima veličati Boga. Tu spada i prvak današnjeg francuskog romana *Mauriac*, veliki katolik i dobitnik Nobelove nagrade.

Književnost 20. stoljeća preko svojih najvećih predstavnika, klanja se pred jaslicama. Najveći danas živući kipar je Hrvat Ivan *Meštrović*. Njegova umjetnos jest religijozna. Poznata su mu djela: raspeti Krist, Gospa s Djetetom i toliki drugi novozavjetni motivi. Za njegovu bi se umjetnost moglo kazati, da je to Novi Zavjet pretočen u moderne kipove i reljefe.

1945 godine pred američkim kongresom u Washingtonu, *Mr. Atlee*, ondašnji predsjednik engleske vlade i šef laburističke stranke, je izjavio: „Naša zajednička dužnost je danas poraditi prije nego bi to bilo kasno, kako bi svijet shvatio, da naša civilizacija ne može preživjeti, ako ne prihvatimo kršćanske principe u međunarodnim odnosima kao i u svome vlastitom narodnom životu.“

Na evropskom kongresu u Hagu u listopadu 1953., na kome je sudjelovalo više vodećih evropskih ličnosti kao: *Spaak*, *De Gasperi*, izdana je bila rezolucija u kojoj su se nalazile i ove riječi: „Sudbina naroda je u Božjim rukama. I mi željno čekamo čas, kad će čitava Evropa pokleknuti pred križem.“

Državnici 20. stoljeća klanjaju se pred jaslicama. *Eisenhower*, predsjednik SAD-a uputio je prošlog Božića, na sam Badnjak, božićnu poruku američkom narodu. On je među ostalim rekao i ovo: „Krista ne smijemo zamijeniti s jelkom... Krista i Njegove zakone moramo povratiti u ljudsko društvo... Bez Njega su uzaludna sva naša zasjedanja i svi naši lijepi govori i programi...“

Jednim od najvećih filozofa 20. stoljeća smatra se *Bergson*. Podrijetlom je Židov. Što je dublje prodirao u nauku, sve je više uviđao besmislenost ateističkih koncepcija. Na koncu je postao spiritualista i teista. Sasvim se je približio kršćanstvu i na koncu sagnuo svoju filozofsku glavu pred vodom krštenja. Dragocjena je njegova oporuka, u kojoj moli pariškog nadbiskupa, neka jedan katolički svećenik obavi vjerski obred nad njegovim mrtvim tijelom.

I velika imena znanosti 20. stoljeća klanjaju se pred jaslicama. Da spomenemo jednoga Mihajla *Pupina*, koji se je rodio kod nas u Banatu 1858., a umro u Newyorku 1936. Bio je član američke Akademije znanosti i veoma je zaslužan za razvitak nauke na polju elektriciteta. Napisao je i svoju biografiju u kojoj piše i ovo: „Znanost otkriva da čovjek ima dušu... Znanost nas uvijek sve više i više vodi k Bogu. Znanost će vjeru učvrstiti...“

... ili ime jednog *Westermayera*, sveuč. profesora prirodnih znanosti u Friburgu u Švicarskoj. Njegov je život bio tako uzoran i tako duboko katolički, da su uskoro poslije njegove smrti počeli misliti na to, da bi jednoga dana mogao biti ubrojen u red svetaca.

... ili ime jednoga modernoga američkog sociologa *Toybee*, o kome je prošle (1953. godine) pisao kritičar: „Po zahvatu u prostoru i vremenu, po bogatstvu historijskog materijala, Toybeeovo djelo predstavlja monumentalan pogled na historijska zbivanja, a glavni problemi izneseni u njemu znače originalan pokušaj, da se dade odgovor na goruća pitanja, koja zaokupljaju današnji svijet.“ Kritičar mu zamjera ono, što je za nas neobično važno: „Toybes rezolutno vjeruje u dominantnu ulogu Spasitelja u društvenoj historiji. Bog je po njemu najaktivnija snaga ljudske povijesti, a kralievstvo Božje je cilj ovozemnog postojanja i kretanja ljudske vrste. Inkarnacija Krista jest centralni događaj u povijesti čovječanstva“.

... ili da spomenemo ime modernog francuskog učenjaka biologa *Lecomte de Nouya* i njegovo glasovito djelo „Čovjek i njegova sudbina — L' homme et sa destinée.“ — Ta je knjiga prvi puta tiskana na francuskom jeziku 1948 god. i doživjela je u 5 godina 225 izdanja. U toj knjizi mogu se naći ove misli: „Bez nadnaravne stvaralačke moći nije moguće razumjeti najveće znanstvene probleme...“ Ili dalje: „Treba pošteno i iskreno priznati, da u svjetlu moderne nauke ne postoji sukob između znanosti i vjere.“ Ili malo dalje, kad kaže: „Veliki broj naših suvremenika učenjaka vjeruje. Spoznaje stečene u zadnjih 40 godina namjesto da su učvrstile materijalizam, one su ga učinile znanstveno neodrživim... “ (str. 193). Pisac ovo veliko djelo završava ovom rečenicom: „O, da čovjek ne bi naročito zaboravio, da je u njemu božanska iskra i to samo u njemu, ali je on slobodan, da tu božansku iskru u sebi prezre, uguši ili da se približi Bogu, te da u svojoj revnosti radi za Boga i s Bogom“ (str. 216).

„Ustani, rasvjetli se, Jeruzaleme, jer dođe svjetlost tvoja... I narodi će doći k svjetlu tvome i kraljevi k sjajnosti, koja te obasja... Podigni oči unaokolo i vidi, oni se svi skupljaju i idu tebi...“

Kako se divno ispunja proročka vizija Izaije proroka. Od prvog Božića do danas, kolika je povorka ljudi i naroda prošla i poklonila se pred jaslicama, pred Božanstvom Isusa Krista!

Molimo se, da svijetlo Bogojavljenja obasja i one narode i one pojedince, koje pokriva tama nevjere i poganstva. Molimo Ga, da Njegovo svijetlo obasja sve one, koji još sjede u sjen smrtnoj!

Haec doce et exhortare

(Nacrt za propovijedi o glavnim kršć istinama)

Okružnica

Broj: 1766-1954.

Predmet: **Propovijedanje u 1955. god.**

Predraga braćo dušobrižnici! S novom crkvenom godinom počinjemo novi i zadnji ciklus propovijedi planom predviđenog kruga.

Kroz tri godine izlagali smo našim vjernicima dogmatsku i moralnu nauku svete Crkve. Kroz ovu crkvenu godinu prikazat ćemo im, kako proživljavamo Krista tijekom godine i kako ga doživljavamo u svetim obredima. K tomu ćemo izložiti s komentarom molitve, koje naši vjernici njačešće mole.

Osjećam se dužnim, da vam ponovno naglasim, kako je propovijedanje i poučavanje vjernika u svetim Istinama jedna od najvažnijih i najsvetijih naših dužnosti. Krist- Učitelj donio nam je Istinu, naučavao je Istinu: „Ego sum veritas; Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum, ut testimonium prehibeam veritati“ (Jo 14, 6; — 18, 37.)

Svoju učiteljsku vlast prenosi na Apostole i njihove nasljednike: „Idite i naučavajte sve narode ... učeći ih da drže sve što sam vam zapovijedio“ (Matth 28, 18.) „Idite i propovijedajte evanđelje ...“ (Marc 16, 15).

Apostol naroda logično dalje rezonira: „Quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo autem audient sine praedicante? ... Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi“ (Rom 14,10 sq.)

Da Kristova Istina uđe u duše treba joj prije riječima propovijedi postaviti temelje, — „ut lucis mysteria in terra cegnoscamus, lucis quopue gaudiis in coelo perfruamur“ (Liturgija božićne noći).

Jasno je, da je naša propovjednička služba velika i sveta. Ispunimo je u punini svojeg žara i svoje revnosti.

† **Stjepan**
nasl. biskup

Pregled propovijedi za novu crkvenu godinu

Ovdje donosimo pregled za cijelu godinu. Teme su liturgijske i to općenite i posebne, za pojedina liturgijska vremena. Vjesnik će nastojati, da ove o liturg. vremenima izađu na vrijeme, ako ne bude kakvih tehničkih poteškoća. Opće se teme lako mogu staviti u određeno ili drugo slobodno vrijeme.

I. Božićno doba:

a) Nedjelje Dočašća

1. *Prva:* Značenje crkvene godine
2. *Druga:* Katolička liturgika
3. *Treća:* Dan apstinencije
4. *Četvrta:* Dočašće. Božićno liturgijsko doba.

b) Nedelje u osmini

5. *Božića:* Liturgija Božića i osmine: sv. Stjepan, martyr voluntate et opere; sv. Ivan, martyr voluntate et confessione; Nevina Dječica, martyres opere; Obrezanje Gospodnje, Martyr martyrum, Redemptor.
6. *Obrezanja:* Bogojavljenje. Postanak: Istok — Zapad. Tri bogojavljenja: zvijezda, Isusovo krštenje, Kana. Posveta krsne vode.

c) Nedelje iza Bogojavljenja:

7. *Prva:* Sveta Obitelj. Tema po volji
8. *Druga:* Nedelja u liturgiji: postanak, liturg. značenje i svetkovanje.
9. *Treća:* Svetkovine, vigilije, osmine i ferije.
10. *Četvrta:* Sveta mjesta: crkva, oltar, svetohranište, krstionica, zvona, crkveno posuđe. Ruho i liturg. boje (Slobodan izbor).
11. *Svijećnica:* Liturg. značenje. Isus i Simeon. Procesija sa svijećama.

II. Uskrsno doba

a) Pretkorizmene nedjelje

12. *70-ca:* Liturgijski simboli; svijetlo (svijeća), tamjan, voda (krštenje, pranje ruku, asperges, ulje sv. Krizma), Pepeo (Pepelnica), Sol.
13. *60-ca:* Tema slobodna
14. *50-ca:* Korizma. Korizmeni post. Postovi uopće: postanak i značenje. Kvatri. Petak.

b) Korizmene nedjelje

15. *Prva:* Biskupska Poslanica
16. *Druga:* Liturgija Korizme. Duh korizme. Doba muke.
17. *Treća:* Veliki tjedan: pregled liturgije. Cvijetnica.
18. *Četvrta:* Veliki Četvrtak. Posveta ulja. Pranje nogu. Denudatio altarium.
19. *Gluha nedjelja:* Propovijed o psovci
20. *Veliki Petak:* Liturgija. Muka. Božji grob. Klanjanje.

c) Nedjelje po Uskrsu

21. *Prva:* Bijela nedjelja. Bijele haljine: krštenje, prva sv. Pričest, klerička roketa, bijela vjenčana haljina.

22. *Druga* (Markovo): Blagoslov polja. Blagoslovine.
23. *Treća:* Kult Bl. Djevice Marije u liturgiji.
24. *Četvrta:* Svetišta. Postanak, povijest, značenje. Svjetska svetišta.
25. *Peta:* Prosni dani. Procesije. Molitve: vrste i učinak. Liturgijske molitve.
26. *Šesta:* Kler i liturgija. Ustanova klera. Hierarhija: Papa, biskupi, svećenici, đakoni, subđakoni, niži klerici. Obraditi sve kao liturge.

d) Duhovi i nedjelje iza Duhova

27. *Duhovi:* Rođendan Crkve. Blagdan Duha Svetog. Plameni jezici. Objava Crkve svijetu. Apostolat Crkve.
28. *Prva iza Duhova:* Presveto Trojstvo: a) Dogma. b) Liturgija: znak križa, molitve. Credo, sakramenti, sakramentali.
29. *Tijelovo:* Paralela: Veliki Četvrtak — Tijelovo. Krist u Euharistiji. Krist u duši, sveta pričest. Krist na kraljev. prijestolju: monstranca, euharist. procesija.
30. *Druga:* Križ u liturgiji
31. *Treća:* Presveto Srce Isusovo
32. *Čevrta:* Kult svetaca. Apostoli. Mučenici. Ispovjednici, itd.
33. *Petrovo:* Tema slobodna.
34. *Peta:* Beatifikacija i kanonizacija
35. *Šesta:* Crkveni redovi. Sveci osnivači.
36. *Sedma:* Kršćanske bratovštine
37. *Osma:* Sveta Misa. Kako je nastala današnja Misa? a) Posljednja večera; b) Apostolska Misa; c) Postanak katekumenske Mise? d) Misa u 2. stoljeću; e) Današnja Misa u svom sastavu (Parsch).
38. *Deveta:* Sveta misa. Predmisa (katekumenska misa). *I Molitveni dio:* a) pristupne molitve; b) Ulaz; c) Kyrie; d) Slava; e) crkvena molitva. — *II. Poučni dio:* a) Poslanica; b) Evanđelje; c) Credo (Parsch).
39. *Deseta:* Sveta Misa. Sveta Žrtva: a) Prikazanje; b) Pretvorba; c) Pričest (Parsch).
40. *Jedanaesta: Liturgijske molitve:* Oče naš. Sastav i razdioba. Sadržaj. Oče naš u liturgiji.
41. *Dvanaesta:* Zdravo Marijo. Postanak. Primjena u liturgiji. Anđeo Gospodnji. Litanije Bl. Djevice Marije.
42. *Trinaesta:* Sveta Krunica
43. *Četrnaesta:* Vjerovanje. Postanak, sadržaj, vrste. Primjena u liturgiji.
44. *Petnaesta:* Križni put. Postanak, sadržaj, način molenja. Uvjeti oprosta.
45. *Šesnaesta:* Litanije. Postanak i vrste. Primjena u liturgiji.
46. *Sedamnaesta:* Tema slobodna
47. *Osamnaesta:* Kult anđela. Anđeli čuvari.
48. *Devetnaesta:* Tema slobodna
49. *Dvadeseta:* Katoličke misije. Crkva u misijama. Obredi. Jezik. Katekumeni. Apostolat. Razvoj. Naša suradnja.
50. *Dvadeset i prva:* Čistilište. Crne Mise za pokojne. de die obitus, anniversarium, quotidiana, Gregoriana.
51. *Dvadeset i druga:* Krist Kralj: Tema slobodna
52. *Dvadeset i treća:* Kršćansko groblje. Postanak. Mučenici. Latakombe. Kršćanski ukop. Uređaj groblja.
53. *Dvadeset i četvrta:* Crkveno pjevanje
54. *Posljednja po Duhovima:* Tema slobodna

1. Na pragu crkvene godine

K Tebi, Gospodine, dižem dušu svoju; Bože moj, u Te se ufam... Pokaži mi puteve svoje, uči me ići stazama Tvojim (Ps 24, 1-3. – Ulazna molitva na I. nedj. Došašća).

Danas, na prvu nedjelju Došašća, počinje *nova crkvena godina.* Velim, „crkvena godina" za razliku od građanske godine.

U ovoj godini izlagat ćemo Vam liturgiju sv. Crkve, govorit ćemo Vam, kako ćemo na najdostojniji način proslaviti Boga i iskazivati Mu štovanje vanjskim načinom.

Danas ću vam govoriti:

1. o značenju crkvene godine; 2. o razdiobi crkvene godine; 3. i napokon, kako ćemo proživljavati crkvenu godinu.

1. Značenje crkvene godine. Isus Krist, Bog i čovjek, došao je na ovaj svijet, živio životom čovjeka, trpio i umro na križu radi našega spasenja, da mi živimo.

Prije nego što je ostavio zemaljski život, Božanski Učitelj ostavio nam je oporuku, koju je izrekao na Zadnjoj večeri: „Ovo činite na moju uspomenu." To su riječi izgovorene nakon pretvorbe kruha u Tijelo i vina u Krv svoju, to su riječi kojima povjerava veliku vlast čovjeku, da si može zadržati Boga svoga kroz sva vremena. Prvi kršćani vršili su oporuku Božanskog Učitelja sa najiskrenijom zahvalnošću, pobožnošću i odanošću.

Kršćanstvo od prvih početaka promatra i doživljuje osobu Kristovu, sluša Njegove riječi i

razmatra Njegove tajne. Kristova oporuka zanosila je kršćanske duše kroz sve dane njihovoga života. Ljubav prema Kristu je htjela, da Ga prati od kolijevke do groba. Sveta Crkva, da ispuni Kristovu oporuku, da zadovolji ljubav duša prema Kristu, uokvirila je život Kristov, sva Otajstva Kristova, u vrijeme u trajanju jedne godine. Kroz godinu dana obavljaju se najznačajnije zgode iz djela našega spasenja. Crkva nam stavlja pred oči cijeli život Božanskog Zaručnika. Pred oči svojih vjernika stavlja jedno po jedno otajstvo Kristova života, da ih u veličanstvenom sjaju i ljepoti slijede. Sve što je Krist govorio, sve što je činio, sve što je ostvario u svojoj osobi, sve što nam je dao za naše spasenje, sve nam to sveta Crkva pruža u toku svoje crkvene godine, sve nam to ističe u svojim blagdanima.

Nigdje ne možemo upoznati djela Isusova, ne možemo bolje shvatiti riječi koje su tekle s Njegovih usana, ne možemo srdačnije osjetiti kucaje Njegovog Božanskog Srca, kao što možemo u svetoj liturgiji. Liturgija, napose crkvena godina, oživljava svaki dijelak Kristova zemaljskog života, oživljava Bogo-Čovjeka, Spasitelja svijeta, Glavu Mističnog Tijela i tim donosi vjernim dušama snagu i milost svih Njegovih djela. Nigdje, kao u liturgiji, nijesu nam rastumačena tako cjelovito, a opet jednostavno, tako sređeno i tako duboko sva čudesa, što ih je Bog učinio za naše spasenje i naše posvećenje. Crkvena godina približuje tako Krista našim dušama. Ona tumači i govori očima tijela i mašte, koja ponire u dušu sve do njezinih najdubljih dubina. Božić nas sjeća rođenja Isusova, Bogojavljenje sjeća nas Njegovoga objavljivanja rodu ljudskomu, Svijećnica nas spominje Njegovog prikazanja u hramu, Cvijetnica ulaska u Jeruzalem. Na Veliki Petak proživljujemo uspomenu na Njegovu smrt, a na Uskrs sjećamo se Njegova uskrsnuća. Spasovo nas vodi na brežuljak Njegova uzašašća, a Duhovski blagdan budi u nama uspomene, kada nam je poslao Duha Svetoga. Crkvena godina i blagdani nijesu samo čuvstvena sjećanja i historijske uspomene na ono što je nekada bilo. Nijesu to samo godišnjice događaja, kakve se često puta slave u svijetu. Naši blagdani imaju drugi značaj i drugi smisao. Onaj, koga se sjećamo kroz blagdane crkvene godine, živi među nama po svojoj Crkvi, koja je Njegovo Tijelo, a On je Njezina Glava. On obnavlja svaki događaj kroz crkvenu godinu, koji je nekada u historiji bio ostvaren. Dakle, naši blagdani nijesu samo uspomene na događaje, koji su se nekad zbili, nego su oni obnavljanje događaja u zajednici s Isusom, ponovno proživljavanje zgoda i djela našega spasenja. Kao što je svaki čin i djelo Kristovo bilo učinjeno za naše spasenje, tako je i crkvena godina sa svojim blagdanima niz djela našega spasenja. Blagdani su dani spasenja.

2. Razdioba crkvene godine. — Crkva imade pravo na vrijeme. Vrijeme je milost, koju je Krist zaslužio svojom Krvlju. Vrijeme prema tome pripada Crkvi. Ona može s njime upravljati kroz sve časove prema vječnosti. Crkva je predivno razdijelila svoju godinu: mnogo različnosti u jedinstvu. Crkvena se godina dijeli na tri doba: božično, uskrsno i poduhovsko doba.

Božićno doba počinje prvom nedjeljom Došašća. Prva nedjelja Došašća jest ona, koja je najbliža svetkovini sv. Andrije. Došašće ima četiri nedjelje. One nose kao i svi dani Došašća pokornički značaj. Dvadeset i petog prosinca slavi se blagdan Kristova rođenja. Toga dana može svaki svećenik imati tri sv. Mise. Osam dana nakon Božića slavi se blagdan Kristova obrezovanja. To je ujedno i početak građanske godine. Bogojavljenje je drugi glavni blagdan božićnog vremena, a slavi se 6. siječnja. Četrdeseti dan iza Božića slavi sv. Crkva Isusovo prikazanje u hramu.

Uskrs je najveći blagdan u crkvenoj godini, pa zato ono vrijeme prije i poslije Uskrsa nazivamo: uskrsno doba. Uskrs ima dvostruku pripravu: predkorizmeno vrijeme, koje se sastoji od 3 nedjelje, od sedamdesetnice, šezdesetnice i pedesetnice i korizme, koja počinje s pepelnicom iza nedjelje pedesetnice. Korizma ima niz od šest korizmenih nedjelja. S petom korizmenom nedjeljom ulazi Crkva u vrijeme Muke. Druga nedjelja Muke jest Cvijetnica, a s njom počinje Veliki tjedan. Posebnim veličanstvenim obredima slave se zadnja tri dana Velikog tjedna. Uskrs je središnji blagdan uskrsnog doba. Crkva ga slavi kroz osam dana. Uskrsna slava završuje se Bijelom nedjeljom. Iza Uskrsa slijedi niz od šest nedjelja. Četrdeseti dan iza Uskrsa Crkva slavi blagdan Spasova, a pedeseti dan slavi blagdan Duhova. Sa subotom iza Duhova završava uskrsno vrijeme.

Poduhovsko doba. Iza *Duhova* dolazi niz nedjelja, koje počinju s prvom nedjeljom iza blagdana Duhova, a svršavaju se s nedjeljom prije početka Došašća. Prva nedjelja posvećena je Presv. Trojstvu. U četvrtak iza nedjelje presv. Trojstva slavi se blagdan Tijelova. U petak iza

druge nedjelje po Duhovima slavi se blagdan Presv. Srca Isusova. Na zadnju nedjelju listopada slavi Crkva blagdan Krista Kralja.

Središte, oko kojega cijela crkvena godina okuplja sve svoje blagdane, jest Isus Krist. Ali uz Krista Crkva se sjeća i onih, koji su bili najbliži Kristu i koji su u sebi izgradili puninu nadnaravnog života i Crkva ih je stavila kao uzore i svjetionike svim svojim vjernicima. To su svetački blagdani. Blažena Djevica ima u crkvenoj godini svoj niz blagdana, koji počinju s rođenjem i svršavaju Marijinim Uznesenjem na nebo. U ovom rasponu Crkva slavi Bezgrješno Začeće Marijino, Blagovjest i blagdan Marije Kraljice.

3. Kako ćemo proživljavati crkvenu godinu? — a. Ponajprije tako, da živimo i molimo s Crkvom. Pružimo ruku sv. Crkvi da nas ona vodi i da upravlja našim duhovnim životom. Svetim obredima, svetim tajnama u blagdanima Crkva nas vodi k punom razumijevanju Kristova života i našeg nadnaravnog života. U dušama vjernih odvija se veličanstvena drama crkvene godine, i vuče i traži, da u njoj svijesno sudjelujemo u ulozi ljudskoga stvorenja, koje očekuje svoje spasenje i sarađuje u svom nadnaravnom životu milosti. Potrebno je, da uspješno sudjelujemo i da se svijesno uživljujemo u svoju ulogu, da sa misalom pratimo sv. Misu kroz cijelu crkvenu godinu.

b. Nadalje, da živimo u intimnom sjedinjenju s Kristom, jer On je središte crkvene godine. Sa sv. Pavlom ostvarujmo njegovu riječ: „Ne živim više ja, nego Krist živi u meni“.

c. Svako doba crkvene godine ima svoje posebno značenje, koje moramo u svojoj duši proživljavati. Tako ćemo kroz Došašće i Korizmu, u vrijeme kvatri nastojati živjeti posebnim životom žrtve i duhovne sabranosti. Božić, Uskrs i Duhovi dani su našega duhovnog veselja i radosti.

Nova crkvena godina počinje. Uđimo u nju s pouzdanjem i s onim razpoloženjem kako od nas očekuje Crkva i Krist. Neka ova godina bude za nas godina spasenja; godina, koja će nas još više približiti i sjediniti s Kristom. Tko od nas može ustvrditi, da će dočekati slijedeću novu crkvenu godinu? Tko od nas može reći, da je ovo zadnja godina našega života? Sve je u Božjim rukama; radimo onako, živimo onako, kako nas Crkva vodi, pa ćemo biti u našem životu smireni i sretni.

2. Katolička liturgija

1. *Pojam.* — Tko u Boga vjeruje, taj Ga odmah počima u duši štovati i ljubiti; a čega je srce puno, o tome usta govore (Matth 12, 34). Osim govorom čovjek još i drugim načinom očituje svoje nutarnje doživljaje: kretnjama, uzdasima, ushićenjem, raznim znakovima. Nutarnji život i vanjsko vladanje se međusobno isprepliću, nadopunjuju i pojačavaju. To vrijedi i za štovanje Boga. Potreba je ljudskoga srca, da na dostojan vanjski način očituje svoje priznavanje i štovanje Boga. — Častiti Boga može pojedinac sam za sebe. To je privatno štovanje Boga. (Na pr. sam moliš krunicu). Može cijela obitelj zajedno moliti krunicu. Jedan predmoli, a drugi za njim mole svoj dio. To je zajedničko štovanje Boga. Službeno i javno štovanje Boga imamo, kada ga vrši svećenik u ime naroda, da iskaže čast Bogu i posveti duše vjernika. To se zove liturgija. Liturgija je grčka riječ i znači službeno i javno bogoslužje u ime naroda. Službeno i javno bogoslužje Katoličke Crkve se zove *katolička liturgija.* To je najprije sv. Misa, sakramenti, zatim blagoslovi, crkvene pobožnosti, svetkovine. Sveta mjesta: crkva, groblja; predmeti: oltar, kalež, križ, sv. voda. Moći svetaca i td.

2. *Liturg. osobe* — Središte ili najglavniji dio katoličke liturgije je sveta Misa, kojom iskazujemo najveću čast Nebeskomu Ocu i po kojoj stičemo najviše milosti za spas neumrlih duša. Glavni i prvi svećenik kod svete Mise jest sam Naš Gospodin *Isus Krist,* koji nastupa kao naš Spasitelj. On u svetoj Misi čisti i posvećuje naše duše. Tu On obnavlja svoju žrtvu na križu i prikazuje svoje Tijelo i Krv za naše duše na nekrvni način, bez muka i boli za Sebe. Svećenik je kod svete Mise oruđe u Isusovim rukama. *Svećenik* je vidljivi prinosilac presvetoga Tijela i i Krvi Gospodinove. S Isusovim Tijelom i Krvlju prikazuje svećenik i sebe kao žrtvu Nebeskom Ocu. Treći prinosilac svete mise, sakramenata i ostalih liturgijskih čina jeste vi *vjernici.* Za tu službu ste posvećeni (slično kao i svećenici) po svetom krštenju i krizmi. Svaka krštena duša nosi na sebi nešto svećeničkoga, što je na poseban način određeno za vršenje liturgije. Vi vjernici imate pravo i vlast, ali i obvezu, sudjelovati u službenom i javnom bogoslužju naše

majke Crkve. Sve u zajednici sa Isusom, na što nas upućuju završetci svih naših molitava: „Po Gospodinu našem Isusu Kristu“. U zajednici sa svećenikom: „Gospodin s vama!“ — „Molite braćo, da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu svemogućemu!“ Nije dosta, da vjernici „izdrže“ svojih pol sata, ili sat, koliko traje sv. Misa. Oni je moraju prikazivati skupa s Isusom i svećenikom. To je i njihova Misa. Kako jadno izgledaju oni, koji skoro redovito zakašnjavaju na sv. Misu. Svetu Misu treba pratiti sa zanimanjem i razumijevanjem. Ako imaš misal, onda iz njega. Toga ne treba puno dokazivati nama. Ljudska duša današnjeg čovjeka sama teži, da se približi i sjedini s Bogom. Liturgija: sv. misa i javno bogoslužje nas na vrlo jednostavan i ugodan način privodi Bogu i donosi u našu dušu nove milosti, plemenitost, jakost, utjehu i mir.

3. *Vjernici-svećenici* — „Vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo“ govori i piše sv. Petar apostol prvim kršćanima i nama. (1 Petr 2,9). Vi vjernici imate nešto svećeničkoga u svojoj duši po sv. krštenju, zato se vas tiče i veže katolička liturgija, katoličko bogoslužje. To je i vaša stvar. Pogledajmo najprije krštenje. Iza polijevanja krsnom vodom maže svećenik tjeme djeteta svetom krizmom. Time se označuje i daje *opće svećenstvo* u Crkvi, tako zvano svećeništvo vjernika. Polijevanjem krsnom vodom dijete je postalo dijete Božje. Mazanjem svetom krizmom je određeno za jedan dio svećeničke službe kod bogoslužja. Na krštenju dobiva dijete bijelu haljinu kao znak ljepote duše, koja je u milosti, ali i kao znak nove svećeničke službe vjernika u Crkvi. Slično kao što mladi sjemeništarac dobiva roketu kod prve tonzure ili mladomisnik misnicu kod svećeničkog ređenja. Krštenik dobiva kod krštenja zapaljenu svijeću. Ta uz ostalo označuje i njegov poziv za službu Božju u okviru svećeništva vjernika. U staro doba su odrasli bivali kršteni u noći od Velike Subote na Uskrs. Svijeća im je trebala radi svijetla u tmini noći, ali se s njom vršio i dio službe Božje. Držali su je u počast Isusu, na oltaru kao naši akoliti za vrijeme svete Mise, kojoj su tada prvi put prisustvovali. S tom zapaljenom svijećom su primali i prvu svoju svetu Pričest. Po svetoj krizmi postaje kršćanin punoljetan u kraljevstvu Božjem. Opet ga maže biskup svetom krizmom za jedan viši stupanj u svećeništvu vjernika. Ostaje dijete Božje zauvijek, ali sada postaje junak Božji. Krizma mu daje posebnu jakost Svetoga Duha, da odvažno ispovije da vjeru u Isusa Krista. Ako je kao dijete Božje morao vršiti dio svećeničke službe u Crkvi, ima to sada nastaviti još revnije, još s većim pravom, većom obvezom i većim oduševljenjem. Kuda srlja naša mladež, koja se u doba iza krizme sasvim zanemari u vjerskim dužnostima?

4. *Svrha i značenje* — Kod našeg javnog bogoslužja, liturgije, sve podiže dušu i srce k Bogu: lijepe crkve, krasni oltari, crkveno ruho, molitve, crkveno pjevanje, sklapanje ruku, klečanje i td. (Primjer: Koch 119-8-2). Kad je naša prekrasna đakovačka crkva bila dovršena, počeli su dolaziti u nju ljudi iz bliza i daleka. Jednog je dana došao i neki gospodin, koji nije bio prijateljski raspoložen prema našoj vjeri. Na izlazu iz katedrale se namjeri na slabo obučena prosjaka i upita ga: „Šta kažete na toliki sjaj i trošak u toj crkvi?“ Izrekao je to podrugljivo, osuđujući biskupa Štrosmajera i našu vjeru. Prosjak odgovori: „Svaki dan molim za našega biskupa Štrosmajera, što nam je sazidao tako lijepu crkvu. Tako već na zemlji dobivamo neki pojam, kako će nam istom biti lijepo na nebu“. Mnoge velike umove: književnike, filozofe, učenjake privela je katolička liturgija u naručaj dobroga Boga i krilo katoličke Crkve. U današnjim vremenima ona će nama čuvati dušu i vjeru i dovesti nas u kraljevstvo nebesko.

Neki neupućeni vjernici misle, da ne treba tolikoga sjaja i tako lijepo razvijene liturgije u katoličkoj Crkvi. Njima ćemo navesti događaj iz Isusova života. Bilo je to na cvjetnicu, kad je Isus s velikim slavljem ušao u Jeruzalem. Narodnom zanosu nije bilo kraja. Putem su Mu prostirali grančice, cvijeće i svoje haljine. Klicali su „Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje“. Tada rekoše neki farizeji Isusu: „Učitelju, zabrani to učenicima svojim!“ On im odvrati: „Kažem Vam, ako ovi ušute, kamenje će vikati.“ Braćo i sestre. Ovo kamenje, cigla, drvo, staklo, boje, orgulje pjevaju slavu Božju u našim crkvama, a dijete Božje, slika Božja da za to ne mari. Nerazumni stvorovi, neživi i živi, slave Boga, a razumni stvor čovjek, kršćanin, dijete Božje uslijed nemara i duhovne lijenosti izmiče toj obvezi, premda je sa dva sakramenta posvećen za službu Božju.

Jedna je školovana ženska posvetila cijeli svoj život Bogu, ali je žalila jedno, što nije mogla biti svećenik. Na jednom liturgijskom kongresu u Austriji neka druga je u debati izrekla istu misao. Prisutni su joj svećenici protumačili, da svaka kršćanska duša ima udjela na Kristovom svećeništvu, svećeništvu vjernika, da ima

pravo i obvezu vršiti tu svoju svećeničku dužnost. Mora ju vršiti, ako se hoće spasiti. Kako je i to lijepo u katoličkoj Crkvi! Amen.

3. Dan apstinencije

Za propovijed na taj dan mogu se uzeti misli iznesene u Vjesniku br. 9—1950., str. 81—85 i br. 6—1953., str. 87—88.

4. Došašće

Adventom ili Došašćem počima nova crkvena godina. Kroz cijelu crkvenu godinu stavlja nam Crkva pred oči sv. tajne iz života Isusova, Bl. D. Marije, svetaca i same sv. Crkve. Pred našim se očima ređaju sveti i uzvišeni likovi Isusa, Marije i svetaca, da nam budu živi uzori svetog kršć. života. U crkvenoj godini mi proživljavamo svete časove radosti i žalosti, slave i pobjede, vjere, nade i ljubavi prema Onome, koji je Alfa i Omega, početak i svršetak svih vremena i vjekova, u kome je sva punina vremena i vječnosti.

Na pragu te crkvene godine stoji Advent. Moja je nakana, da vam danas protumačim liturgisko značenje i smisao Adventa, da vidite, kako nas sv. Mati Crkva vodi i pripravlja za uzvišeni blagdan Božića.

1. Advent je latinska riječ i znači Došašće: ili Dolazak. U Adventu očekujemo nekog visokog gosta. Tko je taj gost? To je Onaj, koji će se na Božić pojaviti u Betlehemskoj štalici kao vječni Sin nebeskog Oca i ujedno kao maleno dijete i sin presvete Djevice Marije. Njega mi očekujemo u Adventu, na Njegov se dolazak spremamo.

2. Adventske nedjelje. Advent obuhvaća 4 nedjelje kao duhovnu pripravu za Božić. To su 4 stepenice, kojima se uspinjemo gore u Betlehemsku štalicu. Sv. liturgija u Adventu puna je pouzdane nade i radosnog iščekivanja, ali nas opominje sv. Crkva i na ozbiljnu samozataju i tihu pokoru. Mi smo prognani sinovi Evini, koji žive u ovoj dolini suza. Zato se u Adventu uzdižu vapaji za oslobođenjem, za Spasiteljem, koji će se na Božić pojaviti kao nježno dijete u krilu presvete Majke. Što je zora prije ishoda sunca, to je Advent prije Božića. Svaka nam nedjelja Adventa nosi i proglasuje po jednu veliku adventsku misao i čežnju.

Prva nedjelja Adventa kao iz najdubljeg ponora zove Spasitelja: „K Tebi, Gospodine *dižem dušu svoju*, Bože moj, u Te se ufam. Pokaži mi Gospodine putove svoje, uči me stazama tvojim" (Ulaz). „Pokaži mi, Gospodine, svoje milosrđe i daj nam svoje spasenje" (Na step.).

Druga adventska nedjelja ulijeva nam nadu, da će doći Spasitelj: „Narode sionski, evo *Gospodin će doći spasiti narode* i čut će se slava riječi Gospodnje na veselje srca vašega" (Ulaz). „Sa Siona sjaji ljepota krasote njegove, *Bog će se ukazati* u svom sjaju" (Na step.).

Na treću adventsku nedjelju sv. Crkva kliče od veselja: „Radujte se uvijek u Gospodinu, opet vam kažem: *radujte se... jer Gospodin je blizu!"* (Ulaz). „Navješajte malodušnima, da budu jaki i da se ne boje, jer gle, naš će Bog doći i spasit će nas" (Pričesna).

Na današnju 4 adventsku nedjelju dosegla je želja za Spasiteljem svoj vrhunac i Crkva u sv. pjesničkom zanosu vapi: „Rosite, nebesa, s visine i oblaci neka dažde Pravednika. Neka se otvori zemlja i neka iz nje nikne Spasitelj" (Ulaz). „Blizu je Gospodin svima, koji ga zazivaju, koji ga zazivaju u istini. Usta će moja zboriti hvalu Božju i svaki čovjek neka blagosiva njegovo sveto ime" (Na step.) — Tko je ta djevičanska zemlja, iz koje će niknuti Spasitelj?" Evo *djevica će zatrudnjeti i rodit će sina* i zvat će se ime njegovo Emanuel" (Pričesna).

Tako nas je sv. liturgija današnje nedjelje dovela pred vrata Betlehema.

3. Naša priprava. U betlehemsku štalicu se ne ulazi bez priprave, bez odijela milosti. „Blaženi čista srca, jer će oni Boga vidjeti!" Zato nas sv. Crkva zove na pokoru, čišćenje, posvećenje.

Na prvu adventsku nedjelju propovijeda sv. Pavao: „Braćo! Znate, već je doba, da se probudimo od sna, jer je naš spas bliže, nego kada povjerovasmo. Noć je odmakla, a približio se dan. Zato odbacimo tamna djela i oboružajmo se svjetlošću" (Poslanica). — *Na drugu adventsku nedjelju* nastavlja sv. Pavao svoju propovijed i zahtijeva da među svima vlada mir i ljubav: „A Bog ustrpljivosti i utjehe dao vam, da međusobno isto mislite po Isusu Kristu i da jednodušno, jednim ustima slavite Boga i Oca Gosp. našega Isusa Krista. Zato primajte jedan drugoga (u ljubavi), kao što je i Krist vas primio na slavu Božju" (Poslanica). *Treće adventske nedjelje* poziva nas sv. Pavao na radost u Gospo-

podinu: „Braćo! radujte se uvijek u Gospodinu, opet kažem: radujte se! Vaša smjernost neka bude poznata svima ljudima! Gospodin je blizu“ (Poslanica). — *A danas, na 4 adventsku nedjelju,* sv. Pavao opominje sve na svetost i pravednost: „Braćo!... nemojte suditi prije vremena, dok ne dođe Gospodin, koji će rasvijetliti, što je sakriveno u tami, i objaviti nakane srdaca, i tada će svaki primiti pohvalu od Boga“ (Poslanica).

Uz sv. Pavla govori nam i sv. Ivan Krstitelj o pripravi za dolazak Mesijin: „Ja sam glas onoga, koji viče u pustinji: Poravnajte put Gospodnji, kao što je kazao prorok Izaija. Svaka dolina neka se ispuni, i neka se slegne svaka gora i brijeg. Neka se ispravi, što je krivo i hrapavi putevi neka postanu glatki. I svi će ljudi vidjeti spas Božji. Ja krstim vodom, a među vama stoji, koga vi ne znate. On je bio prije mene, a doći će za mnom. Ja nijesam dostojan da mu odriješim remenje njegove obuće“ (Ev. 3 i 4 n).

Crkva želi da nas očisti, opere, posveti, obuče u haljine milosti Božje i tako adventski pripravne, da nas uvede u Betlehemsku štalicu na svečani dan Božića.

4. Predvorje Božića: je Badnji dan. Sv. Misa na Badnjak počima ovim zanosnim riječima, punim krajnog očekivanja i nade: „Danas ćete znati, da dolazi Gospodin i da će nas spasiti, a *sjutra ćete ugledati slavu Njegovu*“ (Ulaz). „Na sutrašnji će se dan iskorjeniti bezakonje zemlje i nad nama će zavladati Spasitelj svijeta“ (Na stepenicama). U *prikazanju* kliče Crkva: „Dignite se i otvorite se širom vrata vječna: unići će kralj slave“, a u *pričesnoj molitvi* završava ovu misao: „Otkrit će se slava Gospodnja, i svaki će čovjek vidjeti spasenje Boga našega“.

5. Božićna devetnica. Mi svećenici molimo, počam od 17. prosinca, u našem časoslovu svaki dan liturgijsku devetnicu kao bližu pripravu za Božić. To su velike antifone, koje se po početnim slovima zovu „O“ antifone, a izrazuju nježnu ljudsku dušu, koja pred vratima Betlehema vapi i čezne za Spasiteljem. U tim antifonama je ukratko sažeta temeljna misao i duh Adventa:

1. O *Mudrosti,* koja si izašla iz ustiju Previšnjega te prodirući od kraja do kraja sve uređuješ jako i blago: dođi da nas naučiš put razboritosti.

2. O *Adonai i Vođo* doma Izraelova, koji si se ukazao Mojsiju u ognjenom grmu i dao mu zakon na Sinaju: dođi da nas odkupiš uzdignutom desnicom.

3. O *Korijene Jesejev,* koji stojiš kao znak narodima, pred kojim će kraljevi zatvoriti usta svoja, kojemu će se narodi klanjati, dođi da nas izbaviš, nemoj kasniti.

4. O *Ključu Davidov* i žezlo doma Izraelova, koji otvaraš i nitko ne zatvara, — zatvaraš i nitko ne otvara — dođi i izvedi sužnja iz tamnice, koji sjedi u tminama i u smrtnoj sjeni.

5. O *Istoče,* sjaju vječne svjetlosti i sunce pravednosti, — dođi i prosvijetli one koji sjede u tminama i u smrtnoj sjeni.

6. O *Kralju naroda* i od njih žuđeni, *kamene ugaoni,* koji oboje činiš jedno: dođi i spasi čovjeka, koga si od zemlje stvorio.

7. O *Emanuele,* Kralju i zakonošo naš, očekivanje naroda i Spasitelju njihov: dođi, da nas spasiš, Gospodine, Bože naš.

To su vjekovni vapaji patrijarha i proroka za Spasiteljem. To su vapaji sv. Crkve uoči Božića. To su vapaji svake kršćanske duše, koja žudi, da se u njoj utjelovi i rodi Spasitelj svijeta.

5. O čem nam govori Božićno bogoslužje?

Rođenje Sina Božjega tako je zamašan događaj, da ga je Bog pripremio kroz vjekove. Starozavjetni obredi i žrtve, sve je to usmjereno prema Kristu. Bog o Njemu govori po prorocima, koji se nižu iz pokoljenja u pokoljenje. A kad se rodio i kad njegovo rođenje spada već u daleku prošlost, Crkva, sigurno pod vodstvom Duha Svetoga, nastoji obnoviti sve one pripreme za Njegov dolazak. Nastoji, da i na našim usnama pobudi vapaje za Spasiteljem, da naša srca napuni uzdasima patrijarha, čežnjama starih pravednika, željama izabranog naroda. Kroz cijeli nas je Advenat spremala kao da će se Krist opet roditi. I sad, kad slavimo Kristovo rođenje, nastoji nas upravo zabliještiti sjajem i milinom. Ne zna već, kako bi što veličanstvenije proslavila „Kneza mira“ i „Sunce pravde“. Govori nam o anđelima, koji pjevaju slavu Novorođenomu, o pastirima, koji su došli pokloniti se, o magima i njihovim darovima. Svećenicima daje povlasticu, skoro jedinu u godini, da tri put prikažu svetu misnu žrtvu.

Pa ipak! Unatoč svih tih priprema, sveg tog sjaja i posebnog raspoloženja, Božić je ipak kratkotrajan, — prolazi. I čovjek se može upitati, čemu sve to, sve te pripreme, taj sjaj i ljepota,

trud i žrtve, kad to sve tako brzo izmiče, a crna nam se svakidašnjica čini još crnijom. S pravom sigurno: ne! Ipak, nije bitno kod Božića sjaj i raskoš, jaslice i borovi. Ima nešto veće, važnije i — ljepše.

Već stoljećima nalaze se u našim crkvama jaslice. Već su milijuni i milijuni ljudi kraj njih prošli, ali nisu one bitne, nego način, kojim čovjek prolazi kraj jaslica i kako ih gleda.

1. Tri rođenja. — Eno ga! Leži Dijete u jaslama, na slami. Svi to vidimo. Znademo, da se je to dijete rodilo od jedne žene iz Nazareta. Znamo, da je čovjek kao i mi, ali mali čovjek, nejako dijete, kojemu treba malo mlijeka, da bi se držalo na životu. To vidimo.

A što vjerujemo? Ponočka, sa svom svojom tajanstvenošću i posebnim raspoloženjem, počima riječima: „Gospodin mi reče: Ti si Sin moj, ja sam te danas rodio" (Ulaz). Dok se mi kupimo oko jaslica, dok s ljubavlju i nježnošću promatramo ono malo Dijete, gleda Ga i Otac nebeski. Gleda Bog, pun ljubavi, svog utjelovljenog Sina, kojeg u vječnom „danas" rađa u svom Božanskom krilu. Slavimo danas Sina, koji se vječnim rađanjem rađa od Boga Oca.

„I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama". Bog je postao čovjekom. Stvoritelj je navukao odjeću stvorenja. I ako Mu sad treba malo mlijeka, da se održi na životu, Njegove ruke ipak hrane ptice nebeske i odijevaju ljiljane u polju. Druga Božanska osoba postala je čovjekom, ali nije prestala biti Bogom. I sigurno nitko nikad ne bi ni pomislio, da slavi rođenje Sina Marijina, da to nije Bog, koji se rodio u tijelu uzevši ruho naše smrtnosti.

„Krist nam je rođen i Sin nam je darovan". Rođen, za nas je rođen. Sv. Augustinu pripisuju riječi: „Bog je postao čovjekom, da bi čovjek postao Bogom". Bog, kad je uzeo ljudsku narav kao da se smatrao za to dužan ljudskom rodu. Htio je da tu ljudsku narav plati ljudima. Dao im je za nju ni više ni manje nego dioništvo svoje Božanske naravi. Sin Božji, po naravi, postaje Sinom čovječjim, da bi čovjek mogao postati djetetom Božjim. Uzeo je sebi i ljudski život, a za uzvrat dao ljudima život božanski. Dapače sam dolazi u naše duše, da u njima prebiva: „.... k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti.." Bog prebiva u nama. Zato slavimo danas i treće rođenje, po kojem se Bog rađa u našim dušama.

Dok promatramo ono Djetešce u jaslicama, sjećamo se, da je to vječni Sin vječnoga Oca, koji se rodio u vremenu radi nas i radi našeg spasenja, i koji se ponovno i ponovno rađa u ljudskim dušama unašajući u njih božanski život milosti. — Eto, to smo slavili jučer.

2. Značenje Kristova rođenja u vremenu. — Danas kao da nam Crkva želi zastrti jaslice crvenom koprenom. Kao da želi, da na onoj slami, na kojoj leži Djetešce, primjetimo kapljice krvi. Jer danas počinje ... ili bolje: jučer je počela — Kalvarija. Krist je postao čovjekom i time je došao u mogućnost da trpi. Rodio se kao čovjek, pa može i umrijeti kao čovjek. Da nije bilo Betlehema, ne bi bilo ni Kalvarije. Neshvatljivo upravo, ali sigurno: onaj mali Isus, koji nam se tako ljupko smiješi iz jaslica, rodio se zato, jer je htio umrijeti.

Nisu se svi s ushićenjem kupili oko jaslica. Čitali smo eno još jučer u zadnjem evanđelju zadnje Mise, kako je Herod htio ubiti Dječaka. Anđeli su pjevali kod njegova rođenja: "... mir ljudima na zemlji", ali su i dodali: „koji su dobre volje". Još je stari Psalmista stavio u Njegova usta riječi: „Sjedoše knezovi i dogovarahu se protiv mene, i zločinci su me progonili" (Intr. sv. Stj.). Krist je došao, da nas „... po svom novom rođenju u tijelu, oslobodi od starog ropstva i grešnog jarma" (Orat. ad. III Mis.) Oslobođenje ne dolazi bez borbe. Sotona ne pušta lako svoje žrtve. Čovjek ne traži i ne očekuje uvijek sreću od Betlehemskog djeteta, nego je traži i na drugoj strani. Zato to Dijete često puta smeta, zato toliko puta čovjek bi poželio i da Ga nema. Nisu svi ljudi dobre volje i zato će Mu se opirati. Borba. „Nisam došao, da donesem mir, nego mač", kaže On „Knez mira". I pravo kaže, jer eto brzo po Njegovu rođenju tekla je krv nevine dječice Betlehemskim ulicama.

„Sa grozom sluša tiranin,
Da došo Kralj je kraljeva,
Što Izraelom vladat će,
Na prijesto sjesti Davidov.
I viče bijesan na taj glas:
Tu nasljednik je, tjera nas!
Mač u ruke, o krvniče,
Omasti krvlju kolijevke!"

(Hymn. ad. Matut. ss. Innoc.)

Time je sve rečeno. Došao je On, Knez mira, da donese ljudima svoj mir. Rodio se od Marije, da se ponovno može roditi milošću u ljudskim srcima, da može zaposjesti u njima svoj prijesto. „Ljudskom srcu uvijek nešto treba ...", pjeva Preradović. Ništa ga ne može zadovoljiti, jer je vrlo veliko. Ništa ga ne može ispuniti, jer je stvoreno za Neizmjerno, za Boga. Ali ipak nije preveliko. Ne stane Bog u svako srce,

velik je On. Da mu pripravimo mjesta u svojim srcima, naša srca moraju biti prazna. Na prijestolju našeg srca ne smije nitko kraljevati, ako želimo, da On dođe. A ne daju se tirani. Ni Herod se nije dao. Ne popuštaju lako naše strasti, i tako počinje borba.

Tisućljećima je pripremao Bog svijet za dolazak svoga Sina. Stoljećima su vapili pravednici, da dođe Spasitelj, koji će otkupiti narod svoj od grijeha njihovih. I došao je — to je Božić. Ali to još nije bilo otkupljenje. On se još onda nije rodio u ljudskim srcima. — Danima smo se pripremali za ove blagdane, i došli su. Ali da li je Božić došao? Da li se Bog i u nama rodio? Da li smo ispraznili svoja srca, da Knez mira može u njima zaposjesti svoja srca? Pred malim Isusom bio je život, bila je borba. I pred nama je. Svijet je nastojao riješiti se Krista, i uspio je, barem privremeno — na Veliki Petak. Mi moramo sačuvati Rođenog u našim srcima. Đavao, svijet i naše strasti žele Ga se i tu riješiti. Hoćemo li Ga dati? Ako Ga želimo, ako hoćemo, da uvijek kraljuje u nama, bit će borbe, teške borbe. Stjepan se je borio — do smrti. Ivana bacaju u vrelo ulje i šalju u progonstvo. Ali zato: „Vidim nebesa otvorena i Isusa, gdje stoji s desne strane sile Božje“ (Gradual. sv. Stjep.).

Bacimo još jedan pogled na jaslice. Zamislimo si kraj njih, kako stoje okolo: Stjepan, Ivan, Nevina dječica. U tom malom Djetetu krije se Bog. Vječni Sin Očev. To je Bog, koji je postao čovjekom, da čovjek može postati djetetom Božjim. Stajalo Ga je to mnogo, i Golgotu je podnio, ali nije ustuknuo. I drugi su išli Njegovim stopama. Nosili su Njega, Novorođenoga, nisu Ga dali. Eto tu stoje sada oko Njega. Molimo Ga: Kriste koji si se rodio u Betlehemu, zavladaj našim srcima, daj da Tvoji budemo i Tvoji ostanemo! Daj nam jakost Stjepana, ljubav Ivanovu, da ustrajemo! Daj, da ne budemo Herodi, da te ne ubijamo u svom srcu! Božić prolazi, ali ti, Bože, u nama vječno živiš.

Liturgija

Naša liturgijska stranica

Na liturgijskom sastanku u Splitu, dne 1. rujna 1954. god., nakon referata Mons. Dr. Frane Franića „o laičkom svećeništvu“ i Mons. Mihe Pušića „o liturgijskom propovijedanju“, preuzv. Pušić je predložio slijedeće preporuke:

1. Da dušobrižnici posvete što veću pažnju liturgijskoj pouci i liturgijskom odgoju svojih vjernika, bilo odraslih, bilo djece pri katekizaciji.
2. Da Ordinariji izdadu u tom pogledu shodne odredbe za svoje svećenike.
3. Da obnove prema toplim željama svetog Oca u enciklici „Mediator Dei“ pjevanje večernje u dušobrižnim crkvama, gdje je to ikako moguće.
4. Da bi u svojoj biskupiji osnovali „Consilium dioecesanum ad promovendum apostolatum liturgicum“, kako to traži sveti Otac u enciklici „Mediator Dei“.
5. Da se u sjemeništima posveti posebna pažnja liturgijskom odgoju mladih kandidata, i
6. Da dušobrižnici u svakoj župi odgoje zbor ministranata za uzveličanje liturgijskih obreda.

Ovim i drugim liturgijskim pitanjima bit će posvećena naša liturgijska stranica.

*

Na splitskom su liturgijskom sastanku među ostalim istaknuta glavna načela, po kojima se vrše, a i dalje će se vršiti, neke nebitne promjene u sadašnjoj liturgiji. Ta su načela od temeljne važnosti i za samu liturgijsku obnovu, to jest za sva ona savremena nastojanja, kojima se na poziv osobito sv. Pija X. i Pape Pija XII. liturgija želi približiti puku, da i on od nje duhovno živi. Kad sveta Crkva i ne bi u liturgiji izvela ni jedne reforme, ako pozvani uložimo sve sile za liturgijsku obnovu po tim načelima, učinit ćemo sve, što je u našoj moći, a i uspjeh sigurno ne će izostati.

Jedno je reforma liturgije, a drugo je liturg. obnova sadašnjeg života s Crkvom. Prva spada pod isključivu kompetenciju svete Stolice, a druga je zadaća svih liturga. Reforma i obnova imaju mnogo dodirnih točaka, koje su sa svom jasnoćom i neobičnom slobodom bile iznesene osobito na međunarodnom liturgijskom sastanku 1953. godine u Luganu. Kako se kod reforme i obnove radi o istoj liturgiji, za jednu i za drugu vrijede i ista načela, ali se na to može gledati i posebno. Način, kojim je sveta Stolica pred 4 godine počela uvadjati Uskrsno Bdjenje, pokazuje nam, da ona želi doznati, ne samo mišljenje teoretskih stručnjaka, nego i praktičnih liturga, koji su bili pozvani, da preko svojih biskupa iznesu svoje opaske i želje u tom pogledu. Važno

je dakle spomenuta načela upoznati sa oba gledišta, ali za praksu je važnije stanovište liturg. obnove.

Tri su glavna načela liturg. reforme i obnove: l. „povratak k izvorima“ u koliko odgovaraju našem vremenu; 2. što veće aktivno sudjelovanje puka; 3. što dublje shvaćanje i proživljavanje liturgije kao misterija. Jasno je, da ova načela traže, da budu razrađena. Po njima ćemo se ravnati u koliko nam budu razjašnjena i dokazana. A osobito je važno, da nam se što konkretnije pokaže, kako ih treba shvatiti i primijeniti u život. Prvo se načelo uglavnom odnosi na reformu liturgije pa počnimo radije s trećim, koje je najteže i najmanje poznato.

Veće sudjelovanje što širih slojeva vjernika u liturgiji ima i svoje pogibelji. Ako se liturgijska obnova shvati samo izvanjski i površno, onda je jedna od najtežih pogibelji, da se liturgija previše profanira, a nije isključeno, da bi se mogla izroditi i u nekakav „špektakla“. Zato „teolozi liturg. obnove“ opat Ildefons Herwegen i o. Odo Casal, kojima je Dr. Kniewald posvetio lijep dio svoga prvog splitskog referata, nastoje, da se liturgija shvaća i proživljava kao misterij. Malo se o tome kod nas govorilo, a još manje pisalo, uza sav veliki broj knjiga i rasprava, što ih je tom pitanju posvetio sam o. Casel, a pokrenuo ga je opat Herwegen. To je misao vodilja odličnog zbornika „Die Betende Kirche“ (osobito 1. izdanje, 1924.), mnogih knjiga zbirke „Ecclesia orans“ i svih 15 impozantnih svezaka „Jahrbuch für Liturgiewissenschaft“ (1921-1941).

Nauka je o. Casela iznesena teškim jezikom učenjaka, pa je teško prodirala u krajeve, gdje njemački jezik nije materinski. Stvari je to koristilo, jer su tako pod uplivom kritike, koji put i vrlo oštre, samih njemačkih teologa, glavne misli te nauke točnije iznesene, uže opredjeljene i bolje dokazane. Sada se može reći, da je Caselova teologija prešla granice Njemačke, tako da joj je između ostalih i franc. vodeća liturg. revija „La Maison Dieu“ posvetila svoj 14. svezak. U njemu o. Duploye, O. P. kaže za Casela: „Otkrio nam je pobožnost Crkve“ i još: „Katolička nauka ne će moći više ignorirati Caselovo djelo“ („Laacher Hefte“, 3.-1949). S pravom je što više zapaženo, da je bitne Caselove misli odobrila i enciklika „Mediator Dei“, ali to zahtjeva dublju analizu, koja će biti iznešena u sklopu člančića, koje ćemo donositi u Vjesniku nakon enciklike „Mediator Dei“, koju ćemo početi donositi u slijedećem broju. Caselov nauk izlazi iz same biti liturgije, pa je sasvim razumljivo, da ga ni jednom riječi nije desavuirao vrhovni učitelj vjere i glavni vođa liturg. života Crkve.

Skoro ćemo Došašćem započeti novu crkvenu godinu. Ne traje to doba samo četiri nedjelje, a isto tako nije to samo uspomena na vrijeme prije Krista. Po misteriju liturgije Kristov je dolazak, Epiphania Domini, za pojedinu dušu i za cijelu Crkvu uvijek prisutna činjenica; dolazak Boga na svijet i Njegov susret s nama (grčka liturgija naziva blagdan Svijećnice: „hipapante“ — susret, a da ta misao nije tuđa ni rimskoj liturgiji vidi se iz pjesme kod procesije i što upravo taj izraz donosi Martirologij) imao je i ima za cilj Njegov, a po našoj povezanosti s Kristom, i naš odlazak sa svijeta k Ocu. Tako je o. Casel na temelju liturgije cijeli Kristov i kršćanski život promatrao kao Phase, transitus Domini, prolaz. Na 80 je stranica 14. sveska svoga „Godišnjaka“ napisao pod tim vidom svoju valjda najdublju i najuspjeliju raspravu „Pascha des Herrn“. A bila mu je dana i milost, da svoj uzorni i vrlo povučeni redovnički život završi na sam Uskrs godine 1948. Na samo uskrsno jutro njegov je duboki duh prešao u vječni Uskrs, gdje je otajstvo vjere predmet gledanja, a misterij liturgije od zaloga i predokusa postaje stvarnost sjedinjenja s Bogom.

<u>Jubileji</u>

Okrugićev „Malen Božićni darak“
(1854 — 1954)

Božić je 1854. — Kako su morali uživati jednostavni mitrovački ratari i građani, kad ih je pod polnoćkom na prikazanje iznenadilo pjevanje nove božićne pjesme, koju je spjevao i uglazbio njihov kapelan, mladi *Iliju Okrugić Sremac*. (Rođen u Sr. Karlovcima, 12. svibnja 1827. god., umro kao opat sv. Dimitrija Srijemskog i župnik u Petrovaradinu I., 30. svibnja 1897.) Slušajući pozorno promatrali su Majku Božju, kako „pri jaslicah uspavkuje Isukrsta“ jedno-

stavnim riječima, a ipak prepunim majčinske sreće: „Oj Isuse poljubljeni — Sladki Sine moj — Na oči ti sam mileni — Pada sanak tvoj! — Spavkaj serdašce! — Moje sunašce — Uspavkuje tebe Majke — Tvoje milopoj!“ Slike su se ređale jedna za drugom. Gospa je pozivala sve redom: i jaslice, i štalicu, i slamicu, i živinice, da Joj svojim skromnim mogućnostima pomognu pri tom tako dragom nastojanju, da uspava svoje i Božje Čedo. Nijemi stvorovi su na to odgovorili služeći Stvoritelju svoje naravi onako kako On to želi. No Gospa zove i razumne stvorove, Anđele, Kerube i Serafe, a oni ne mogu odoljeti pozivu svoje Kraljice, nego skladno zapjevaju: „Slava Bogu na visini“ svom Kralju, što sad leži u jaslama betlemske štale, što je postala Njegovim dvorom. Kad su oni zamuknuli, sjeća se Marija i pastira, koji zadivljeni promatraju toliko željno Čudo i ne znaju, smiju li pristupiti sa svojim siromašnim darovima. Gospa ih sokoli: „Male dare mlieka, sira primit će Sin moj“. Ali ono, što je najvažnije, Njezin će Sin naći u njima: „serca snižena — Njem su milena — Na čistoću serca gleda — Isukerst Bog tvoj“, Oni su se ohrabrili, pa se čak usuđuju i zapjevati svoj: „Slava Bogu.,. a mir ljudem...“, u kom Mu nude „male dare,“ jer je On Njihov pastir, kao što su i oni pastiri svoga stada.

Božićni misterij nije prestao. On i dalje traje, zato je tu i zbor kršćana, kome se Kraljica kršćanskoga puka obraća i poziva ga, da i on dariva svoga Isusa. Ali čime? Odreknućem od grijeha. predanjem srdaca. „Grješit prestajte! — Srce mu dajte! — Zato će vam on poklonit — Gor nebeski raj“. I oni pjevaju svoj: „Slava Bogu...“ u kome Spasitelju vele: „Dajemo ti srce i želju, — i ljubavi vječne žar!“

Skromni je oratorij završio. Zvuci su glazbe prestali, ali su zaigrali zvuci đuša — već stotinu godina odjekuje taj mali misterij po našim crkvama i ljudi se napajaju milinom riječi i napjeva, koji je naš puk već po malo iskrivio. a riječi su počeli pjesnici popravljati (o. Milan Pavelić: O, Isuse premileni...).

Preda mnom se nalazi mala stogodišnja požutjela knjižica tiskana u Zemunu 1857. god. iz koje sve to saznajem. Pustimo je da govori: „Pet novih pjesmicah Novorođenom Kralju Isusu Krstu na slavu a pjevajućoj Bogoljubnoj mladeži kao Malen Božićni darak posvetijo Ilija Okrugič Sriemac, duh. pomoćnik bisk. djakov. sriemske. — U Zemunu, Tiskom Vatroslava Dragutina Soppron 1857.

1. Pri početku sv. Mise: „Hajdmo! hajdmo svi Betlilemu“ (7 kitica).

2. Pri Slavospievu Angjeoskom ili Gloria: „Slava Bogu na visini, gore nebeskoj“ (3 kitice).

3. Na Vjerovanje ili Credo: „Vjerujem u tebe, oj Isuse mali“ (4 kitice).

4. Na Prikazanje: Majka Božja pri jaslicah uspavkuje Isukrsta. Spiev Majke Božje: „Oj Isuse poljubljeni, Slatki Sine moj“ (4 kitice), Zbor Angjela: „Slava Bogu...“ (1 kitica). Zbor Pastira: „Slava Bogu...“ (1 kitica) i Sbor kršćana: „Slava Bogu.,.“ (1 kitica), što se izmjenjuje s po jednom kiticom spjeva Majke Božje.

5. Poslie Podizanja: „O Isuse ti Sunašce, što nam danas ishodi“ (4 kitice).

Pjesmice ove zajedno sa svojim posebnim umilnim napievima poznate su po Župah onih, gdje sam njekoć pomoćnikom bio, t. j. u *Vrpolju, Mitrovici i Kukojevcih*, pak su sebi već put i u druge Župe prokrčile, te se o Božiću u Crkvi Bogu na Slavu pjevaju.

Pjesma: „Majka božja pri jaslicah uspavkuje Isukrsta“, koju po mojem napievu revni g. Radauš, sl. c. k. Petrovaradinskog puka Meštar Kapele, u glasbu stavi, a ja ju kao takovu Nj. Presvietlosti Našem obće ljubljenom g. Biskupu Josipu Jurju Strossmayeru kao božični darak u „Zagreb. katol. listu“ tiskanu posvetih, bijaše u Djakovu u sabornoj kao i u Sjemeništa Crkvi godine 1855. na Božić (u Mitrovici pako već godine 1854.) obćom dopadnostju prviput glasbeno izvedena“.

Prema ondašnjem liturgijskom shvaćanju, spjevao je čitavu Božićnu Misu, koja je i uspjela. Da su sve melodije ovih pjesama Okrugićeve, svjedoči petrovaradinska tradicija, koju zastupa g. Stanislav Preprek, čiji je otac bio orguljaš samoga pjesnika.

Duhovni život

Razgovori s Učiteljem

5. metoda: (svršetak)

Tri ofertora

„Čovjek ne moli samo zato, da ga se Bog sjeti, nego da se i on sjeti Boga. Molitva je napor, koji čovjek čini, da se uspne do Boga i da ima udjela s najvećim Bićem, Stvoriteljem svega, vr-

hovnom Mudrošću, Istinom, Snagom
Ljepotom, Ocem i Spasiteljem sviju“
(Dr. Alex Carrel).

Ta se metoda sastoji u trostrukom ofertoru (prikazanju):

1. Ponuditi sebe Isusu, da se Njime napunimo.

2. Prikazati Mu svoju čovječju narav, da je uzmogne ozdraviti i posvetiti.

3. Prikazati Njega samoga Njegovu Ocu kao savršenu Hostiju hvale i ljubavi, u ime cijelog čovječanstva.

1. U životu Dom Marmiona se pripovijeda, da je njegov otac, vatreni Irac, načinio odluku, da nikada ne će dopustiti da prođe više od 10 minuta, da ne bi prikazao Bogu čitavo svoje biće.

Ako i ne postignemo takvih duhovnih uspjeha, da bi kršćanin našao izvanredno duhovno bogatstvo u čestom prikazivanju samoga sebe Gospodinu posve je sigurno.

Od toga, da se često prikazuju Bogu, neke duše priječi strah: promislite, Bog bi mi mogao oduzeti ono što Mu ponudim; a druge opet malodušna poniznozt: što mogu dati Bogu, kad ništa nemam, nisam ništa!

Ako Bog želi, da Mu se često prikazujemo, o nije nipošto zato, da nam oduzme ono, što, Mu prikazujemo, nego da nas ispuni svim što On jest i što On ima. Budući da neizmjerno poštuje našu slobodu, ulazi u nas samo toliko, koliko Mu otvaramo, ili drugim riječima u onoj mjeri, u kojoj Mu se prikazujemo. On je sav dar, uvijek spreman da se razlije nad svakoga od nas, da raspali našu dušu žarkom željom, da pusti, da je posve prožme.

A osjećaj naše vlastite bijede, daleko od toga, da bi oslabio žar našeg predanja, mora ga naprotiv poticati. Jer baš zato, što smo jadni i siromašni, trebamo Božanskih bogatstava.

Da bi vam bilo lakše obaviti to prikazanje samoga sebe, možete se poslužiti slijedećim izrekama (ali pazeći samo na one, koje odgovaraju pravom raspoloženju vaše duše, jer nema prave molitve, gdje nema iskrenosti želje):

„Gospodine, prikazujem ti svoj razum, napuni ga svojim mislima, da dotle dođem, da mislim kao i Ti!“

Zastanite nekoliko časaka i odredite točno predmet, u kome želite da vas Krist prožme svojom Božanskom idejom.

Prikazujem ti svoje oči, napuni ih svojim pogledom, da uznapredujem tako, da gledam stvari, ljude i događaje onako, kako ih Ti sam gledaš.

Prikazujem Ti svoje srce, napuni ga svojom jubavlju, da konačno ljubim kao što Ti ljubiš, Prikazujem Ti svoju volju, napuni je snagom. da konačno želim što Ti hoćeš.

Prikazujem Ti svoj život, napuni ga svojom milošću, da služim Tebi na slavu.

Prikazujem Ti čitavo svoje biće, napuni ga posve sobom, da se uzmogneš služiti sa mnom po volji za ostvarenje svojih nacrta i planova.

Tako Mu isto možemo prikazati ono, što radimo, što trpimo, čemu se nadamo, da sve to, sjedinjeno s poslovima, trpljenjem i nadama Isusovim, služi efikasno spasenju svijeta.

Isto Mu tako možemo prikazati i čas svoje smrti, da sjedinjeni sa smrću Kristovom na Križu, doprinesemo sa svoje skromne strane spasenju čovječanstva.

*

2. Obzirom na općinstvo svetih, imate pravo u velikom žaru svoje ljubavi, da mu prikažete svu svoju braću i sestre čitavog čovječanstva. Možete Mu prikazati molitve svih onih, koji mole; boli svih onih, koji trpe, borbe svih onih, što se bore; umor onih, što se muče; da sve to, sjedinjujući se s Njegovim neprestanim prikazanjem, uzmogne zadobiti vrijednost otkupljenja.

Možete Mu isto tako prikazati klonule duše, da im oprosti, naporne i kreposne čine, da ih oplodi, pogrješke i moralnu bijedu, da za njih donese spasonosni lijek.

Možete u ovaj čas obnoviti ono, što su načinili apostoli, koji su prikazivali Isusu, Božanskom Liječniku, sve bolesne i sve nemoćne iz svoje okoline. „Iz njega je izlazila sila i sve je ozdravljao“, tvrdi nam sveti Luka. Možete Mu prikazati sve bolesnike svijeta i izložiti ih tako spasonosnim radijacijama Božanskog Spasitelja.

Gospodine, izlažem zrakama poniznosti sve ohole duše, zrakama Tvoje čistoće sve senzualne duše.

Prikazujem Ti i izlažem zrakama Tvoje ljubavi sve egoizme i svu mržnju na zemlji... itd...

3. Isus, utjelovljena Riječ je savršena Hostija hvale. Po Njemu, s Njime i u Njemu daje se nebeskom Ocu prava slava i potpuna čast, to jest dostojna Njega. On je jedini u stanju klanjati se Ocu koliko je On klanjanja vrijedan; ljubiti Ga, koliko je dostojan ljubavi; tražiti od Njega oproštenje, koliko je uvrijeđen i zahvaljivati Mu dostojno, koliko je dobročinitelj.

A na krštenju, kad smo postali udovi otajstvenoga Krista, stekli smo pravo, da prikazujemo Ocu Onoga, koji je savršen prinos.

Da biste ostvarili to trostruko prikazanje, možete u zajednici s Marijom postupati ovako:

Vječni Oče, u zajednici s Marijom, koja Ti je prikazala Isusa u Betlehemu, u Jeruzalemskom

hramu, na Kalvariji, kod skidanja s Križa, prikazujem Ti neprestanu molitvu Isusovu za potrebe cijeloga svijeta.

Prikazujem Ti Njegovu poniznost, kao naknadu za sve grijehe oholosti. Njegov post u pustinji, kao naknadu za neumjereno jelo i pilo. Njegov umor, kao zadovoljštinu za našu lijenost. Njegovo bičevanje kao zadovoljštinu za nečiste grijehe. Njegovu posvemašnju ljubav kao zadovoljštinu za egoizam, što vlada na zemlji.

Možete se isto tako sjediniti s Njime u činu neprestanog prikazivanja Ocu, koje On nastavlja po rukama svojih svećenika, na svim oltarima svega svijeta.

Ova metoda triju prikazanja odgovara sigurno svakom vremenu, ali posebno za vrijeme svete Mise, gdje će biti zgodno načiniti prvo prikazanje za vrijeme prikazanja kruha i vina, drugo na početku kanona i posebno u spomenu živih, a treće od Podizanja do Pričesti.

6. metoda:

Vatra

„Kao što se kâd ne može dići u zrak niti može širiti ikakav miris, ako se ne stavi na žeravicu, isto tako ni molitva nema snage, da se vine k Bogu, ako je ne oživljuje vatra ljubavi."
(Sv. Augustin).

Za ilustraciju neka posluži Isusova izreka: „Došao sam na zemlju donijeti oganj, i što hoću, nego da se zapali".

Ta metoda se odlikuje time, što naglašava posebno bitnu kršćansku krepost, a to je ljubav.

Možete moliti na slijedeći način:

1. Načinite čin vjere u neizmjernu ljubav Božju prema vama. Pomislite, da vas je Isus ljubio do ludosti kolijevke, do ludosti Križa, do do ludosti hostije, osobnom ljubavlju, koja se odnosi uistinu posebno i na vas.

Mislio sam na te u svojoj smrtnoj stisci. Prolio sam onu kap krvi za tebe. I to unatoč vaših nemarnosti i pogrješaka. Ljubim te žarče, nego si ti ljubio svoje prljavštine.

„Kad bismo mogli - veli sveta Mala Terezija - shvatiti veličinu Isusove ljubavi prema nama, bili bismo kao izgubljeni".

2. Nakon što ste zamolili oproštenje, što ste Ga do sada tako malo ljubili, molite Ga, da vam dadne milosti, da Ga ljubite više. Ne plašite se ustrajno moliti: „Gospodine, Ti znaš sve. Ti znaš, kako sam još daleko od toga, da Te ljubim, onako kako bih Te morao ljubiti, Ti znaš, da sam Te često prevario, i da Te, još uvijek varam. Molim Te, upali oganj u mojem srcu, da cijeli moj život bude prožet ljubavlju prema Tebi".

3. Sjedinit ću se s Marijinom ljubavlju prema Isusu. Nitko Ga nije ljubio kao Ona. Ništa Joj nije draže, nego da Je zamolimo, da nam dadne, da i u našem srcu prostruji nešto od Njezine ljubavi prema Isusu.

Isto se tako možete sjediniti s ljubavlju svoga Anđela Čuvara, s ljubavlju svih Svetaca nebeskih i zemaljskih...

4. Glavna točka ove metode dolazi sada: radi se o nekoliko časaka, u kojima ne govorimo ništa, da Mu pokažemo jačinu svoje ljubavi prema Njemu.

Ne radi se ovdje o tome, da se silimo, nego da mirno i vrlo iskreno skoncentriramo na Nj svu svoju ljubav.

V I J E S T I

1. Upozorenje pretplatnicima. — Molimo sve pretplatnike, da uplate pretplatu za 1954. godinu. Prežalosna je činjenica, da 320 pretplatnika nije uplatilo pretplatu. List ćemo od 1. siječnja 1955. **obustaviti** svima, koji do konca godine ne podmire pretplatu. Zar je moguće, da će takvi pretplatnici na svoju savjest preuzeti obustavljanje Vjesnika? Ovom broju prilažemo čekove, pa molimo, da se najprije urede dugovi, a u isto vrijeme, da se obnovi i pretplata, koja za slijedeću godinu **iznosi 550.— Dinara,** jer je u protivnom slučaju nemoguće daljnje izlaženje. Qui potest capere capiat!

2. Novi oprosti. — I. Sveti Otac je podijelio oprost od 500 dana jednom na dan vjernicima, koji pobožno poljube Gospinu krunicu propisno blagoslovljenu, noseći je pobožno i ujedno pobožno izgovore riječi: Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s Tobom, blagoslovljena Ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe Tvoje, Isus.

II. Sveta Apostolska Penitencijarija je objavila 5. listopada o. g. novi dekret, kojim sveti Otac Papa Pijo XII. podjeljuje potpuni oprost svima onima, koji mole zajednički svetu Krunicu u obitelji. Ovaj potpun oprost može se postići svake subote i dva slijedeća dana u tjednu, kao i na sve Marijine svetkovine, uz običajne uvjete.

Vlasništvo i naklada Biskupskog Ordinarijata u Đakovu — Glavni i odgovorni urednik: Dr Zvonimir Marković — Uredništvo i uprava Đakovo, Strosmayerov trg 6. — Pretplata godišnje 550.— Din. — Broj čekovnog računa 573-T-86 — Tisak Grafičko preduzeće „Jovan Popović", Beograd, Albanska 17